

DISPUTATIO THEOLOG.
 DE
**FIDE JUSTIFI-
 CANT E**

Q U A M

D E O Altissimo Ductore

P R A E S I D E

Admodum Reverendo & Excellentissimo Viro,

DN. ÆSCHILLO PETRÆO:
 S. S. Theol: Doct: & in Regia Academ: Aboënsi Prof:
 prim. & Ecclesiæ ibidem Pastore Vigilantiss: Præceptore
 ac Promotore æternum honorando.

Publicè proponit

JOANNES ANDREÆ TIBELIUS
 WESTMANNUS S. Reg: Maj. Alumnus.

Ad diem 20. Junij horis antemeridianis con-
 fvetis in Auditorio Majori 1650.]

A B O Æ,

Imprimebat Petrus Wald/ Acad. Typog: 1650.

Admodum Reverendo, Praclarissimo & Eminentissimo Domine:

DN. OLAO LAURELIO

S. S. Theologiæ Doctori Celeberrimo, Amplissima
Diæcesis Arosiensis Episcopo gravissimo, Mecænati & Pa-
trono suo suspicioendo, summè venerando.

N E C N O N

Plurimum Reverendis & præclarissimis viris

DN. M. UNONI TROILO,
Pastori in Lexand Dalkarlorum longè dignissimo, Mecænati suo
ut indubitatissimo, ita debito reverentia cultu honoratissimo.

DN. JOANNI ELAI TERSERO,
S. S. Theolog. Doctori Magno, in Regia ad Salam Academia
Professor idexterrimo, celeberrimo, Promotori suo & non
ita pridem præceptorí aeternū honorando.

DN. M. ERICO SVENONIS SCRIBÆRÆO, Pastori in Hedmora fidelissimo.

DN. M. JACOBO GUTRÆO, in Tunna
Cuprimontanorum Pastori meritissimo.

U T E T

Reverendis, Clarissimis & Doctis.

simis Ecclesiastici Consistorij Aros: Adfessoribus &
Gymnasij Lectoribus solertissimis, commendatissimis, pro-
motoribus suis itidem condigne perpetim colendis.

*Discursum hunc Theologicum, in debite reverentie
& gratitudinis signum*

Mumilimè & Reverenter offerre voluit.

JOHANNES A. TIBELIUS. WESTM.
Author & Respondens.

De

FIDE JUSTIFICANTE.

Thef. I.

Aureum sanè & cedro dignissimum est illud Joh. 3. 16.
Sic Déus dilexit Mundum ut filium suum illum unigenitum dederit, ut quisquis credit in eum, non pereat sed habeat vitam æternam. Quo effato satis luculentè tria æternæ nostræ salutis innuuntur principia: Quorū *Primum* est Gratia Dei, quæ data fuit nobis in Christo Jesu ante tempora Seeculorum. 2. Tim. 1; 9: *Alterum* est me-
 ritum & satis factio Christi: DEUS cum non misericors tantum sit, sed etiam justus & verax; Ideo admiranda quadam misericordiæ & justitiæ temperie ita statuit nostri misereri, ne veritas tamen & justitia ejus ullo modo violaretur. Itaq; postquam venit plenitudo temporis misit Deus filium suum factum ex muliere, factum sub lege ut eos qui sub lege erant, redimeret. Gal. 4: 4; 5: atq; sic iste est propitiatio pro peccatis nostris: Imò non pro nostris tantum, sed etiam Pro totius mundi peccatis
 1: Joh. 2: 2.

II. Et licet duo hæc priora salutis nostræ principia à parte Dei sint perfecta, Deum tamen absolutè solā sç. misericordiâ & merito Christi homines haud salvare voluis-
 se, neminem latere existimamus; sed aliud ordinasti me-
 dium seu Instrumentum, scitu maximè necessarium,
 quo debitâ gratitudine Christum Mediatorem ejusvè

meritum omnes homines apprehenderent, sibi applicarent, & per idem salvarentur. Id vero instrumentum vulgo nomine fidei insigniri solet, quæ pro *Tertio* salutis principio agnoscitur: Nam quemadmodum Deus ab æterno homines salvare decrevit. Eph. 1. 4. ita in tempore salvat: & decretum illud Dei, duos involvit respectus, unum quidem ad Christum, tanquam fundatum & causam meritoriam, alterum ad fidem tanquam conditionem à parte nostra, quod ianuitur dicto supra allegato. Joh. 3. 16. Imò Deus vult omnes homines salvari, & ad agnitionem veritatis venire, 1. Tim. 2. 4. &c. Christus pro omnibus traditus est. Rom. 8. 32. Nec tamen omnes salvantur, unde liquidò constat, aliquid etiam à parte hominum requiri, quo præsente, æterna salute potiuntur, absente vero, cädem excidunt.

III. Id autem non est aliud quam fides, Impossibile est Deo sine fide placere ad. Heb. 11. 6. hujus enim armaturā induiti adversus omnes diaboli insidias, impium mundum, ejus iusultus & persecutionem stare possumus.

IV. Fidei Notationem quod attinet, dicitur fides à verbo siò cū videlicet ea fiūt & obtingunt, quæ nobis ex verbo Dei proponuntur & promittuntur quasi quod ista duo verba, *fīt* dictū comixta sint, Græcè πίστις ἀπέστεγω quod & svadeo & doceo denotat, recte ergo fides est quædam notitia & persuasio à docendo & svadendo promanans, Hebraicè emuna ab, amudh, quod in passivo significat firmum & constantem esse unde dictio amen ratum & firmum quid, atq; hinc fides deducitur, quia est firma & certa persuasio de Dei promissionibus.

V. Homonymia fidei paucis evolvenda venit, fides in

in scriptura notat i. Fidelitatem & constantiam ins. evan-
dis promissionibus, dictorum factorum vè Rom. 3:3.
Nunquid incredulitas illorum fidem Dei evacuabit.
Rectè proinde poëta Ovidius Lib. i. Trist.

*Scilicet ut fulvum spectatur in ignibus aurum;
Tempore sic duro, est inspicienda fides,*

2. Fidem Historicam seu generalem, qua creditur verum
esse omne id, quod Deus in Scriptura sacra revelavit.
Hanc fidem etiam Diabolos habere testatur. Aposto-
lus Jac. cap. 2: 19.

VI. 3. Doctrinam Evangelij, quæ est de fide Rom.
1: 5, ad obediendum fidei in omnibus gentibus. Act.
6: 7. Rom. 3: 31. 1. Tim. 4: 1.

VII. Fidem miraculotam i. cor. 13: 2. si habuero
omnem fidem, ita ut montes transferam, Charitatem
non habuero, nihil sum. Patet igitur ex hoc Pauli dicto
hanc fidem posse sine charitate esse.

VIII. 5. Certam & singularem fiduciam, scil. ap-
plicationem credentis ad semet ipsum. Dicitur alias fi-
des salvifica seu Justificans quâ voluntas peculiari
cordis motu & desiderio applicat sibi objectum aliquod,
quod bonum ab intellectu monstratum est, per hanc hu-
manum genus salvatur & justificatur sibiq; semper con-
junctam habet charitatem. Gal. 5: 6. Nam in Christo
Iesu neq; circumcisio aliquid valet; neq; præputium, sed
fides quæ per Charitatem operatur, quæ acceptio est hu-
jus loci.

IX. Quamvis ergo Charitas ab hac fide nunquam
sit disseparata, nullus tamen ei locus in tam arduo Salutis
negotio debetur, adeo ut justificationis actus illi adscribi
possit: Atq; haꝝ variæ sunt fidei acceptiones, quaꝝ si sta-

tim in primo lamine absq; distinctione in unum confund
derentur, difficile fidei genuina constitueretur definitio.

X. Quid autem fides sit? Augustana confessio in articulo 4. to hisce verbis declarat; alterens fidem esse, cum quis credit se in gratiam recipi & peccata remitti propter Christum, qui sua morte pro nostris peccatis satis fecit. Huic optimè etiam congruit definitio Haffenref feri. Fides non est Historica tantum verbi divini notitia, vel Simplex aut generalis assensus: sed in Christum certa & singularis fiducia, quæ in cordibus nostris gratiæ prosmissionibus per Christum accenditur, ijsdem alitur, atq; per Spiritum Sanctum & verum Sacramentorum usum confirmatur & ob-signatur ad vitam æternam.

XI. In allata definitione *Generis* locum obtinet.
1. *Notitia* verbi Dei & voluntatis divinæ, licet non ita accurata & distincta, aliqualem tamen in fidelibus necessariò, requiri, quæ fidei actum ingreditur, manifestum est, cum sine hac notitia, finis fidei, vita sz. æterna obtineri nequeat, quod patet ex dicto illo Joh. 17: 3. Ex Epist. I. Pet. 3: 15. Dominum autem Deum, Sanctificate in cordibus vestris, parati semper ad satisfactionem &c.

XII. Nemo autem eorum rationem reddere potest quorum nullam prorsus habet, notitiam, ut ex dicto isto Paulino Eph. 1. 17. quæ loca satis superq; evincunt ad fidem justificantem omnino necessariam esse notitiam. Quod asserit quoq; ipse salvator Math. 7. 21 Lue. 12: 47. Idem etiam Apostolus Petrus 2. Pet. 2: 21, Nec non Joh. 1. Epist. cap. 2: docet.

XIII. 2. Requiritur *Assensus*, cum enim non pauci verbum Dci audientes & intelligentes vel negligunt vel dubitant vel oppugnant & persequuntur; idcirco necessarium est ut notitia fidei, quam ex verbo Dei hauserunt, sibi

sibi conjunctam quidem non vacillantem aut perfunctiam, sed firmam constantem & indubitatam Habeat assensionem. Nam fidei salvificæ officium & proprietas est, non dissidentia hæsitare ac de eo ambigere, quod in verbo Dei proponitur & promittitur, sed id quā certissimum esse, & fallere non posse, propter solam Dei dicentis autoritatem, credere. Impossibile enim est Deū mentiri, Heb. 6: 18. Hic generale ergo innuitur objectum sz, verbum Dei, cui omnes ut divinitus dato fidem adhibere tenemur; Nam si hoc fundamentum vacillaverit, non potest in lucta sive tentatione, firma Evangelicæ promissionis concipi fiducia.

XIV. Hi gradus sive fidei actus fidem quidem salvificam inchoant, sed non absolvunt, quia cadunt etiam 1. in Hypocritas Matth. 7:21. 2. In Epicureos Luc. 12: 42.

3. In Diabulos Jac. 2: 19. Diaboli credunt & contremiscunt. Rectè proinde innuitur in definitione, quod fides nō tantū sit Historica Notitia & generalis assensus.

XV. Hinc itaq; liquet à Pontificijs immerito nos is deo reprehendi, quasi partialem quandam fingeremus fidem, quæ pro objecto tantum agnoscat promissiones Evangelicas & Christum Mediatorem, ita ut cæterorum articulorum assensio non sit necessaria, sed tantum arbitria? Verum hæc eorum calumnia facile distruiri potest, cum statim in principio definitionis ostendimus nos reliquas cœlestis doctrinæ partes non excludere; Etsi proprium fidei justificantis objectum dicimus esse promissiones Evangelicas, sicuti summa, finis, scopus & meta totius scripturæ est Christus. Luc. 24: 27. 44. Ita fides, quæ universo verbo Dei attenditur, omnes alios articulos refert ad promissionem gratiæ, propter Christum Mediatorem.

XVI. Hanc clausulam opponimus etiam Apelli Mar-
cionitæ, docenti veram esse fidem Justificantem, licet
in reliquis articulis fidei fundamentalibus erret. Hæc
nostra assertio Implicitam Pontificiorum quoq; evertit
fidem, quâ Imperitum vulgus credere jubetur, quicquid
credit Ecclesia, sive id extra sive contra scripturam sit,
modo traditio vocetur? Sed hæc fides generalis (uti supra
monuimus) hominibus fidelibus & pijs, cum impijs Hy-
pochritis & ipsis Diabolis communis est, & ideo quasi
generis loco, in definitione ponitur..

XVII. Hitce duobus fidei actibus prioribus, super-
additur alijs scil. Immota cordis fiducia, per quam fides
justificans, à fide generali distingvitur, vices quasi differē-
tiae sustinens, cuius Scil. proprietas à generibus causarū
peti potest. Et 1. A Cœsa Efficiente, quæ præter Deum
alia esse nequit; qui ut aliorum bonorum fons & origo:
Ita etiam eundem hujus Instrumenti causam esse, vix ul-
lus mortalium Inficias ibit. Fides quippe non ulla sui
parte nostrarum virium opus est, nec omnium est. 2,
Thel. 3: 2 Sed est donum Dei. Phil. 1: 29. is est qui
per Spiritum Sanctum hoc lumen agnitionis sua in nobis
accendit & per πληροφοριαν in corde firmiter excitat &
operatur. Qui cepit in vobis bonum opus, perficiet usq;
in Deum Jesu Christi. Phil. 1: 9. & 29. vobis donatum
est ut in Christum credatis Hoc est opus Dei, ut credatis in
eum quem misit ille Joh. 6: 29. Unde Augustinus Lib. 1.
Cap. 2. de predestinatione, Sanctorum hoc dictum e-
narrans, inquit. Non dixit, hoc est opus vestrum, sed op-
pus Dei, ut credatis in eum, quem misit ille, ut qui vult
gloriarri, in domino glorietur. Eph. 2: 8. Gratia ser-
vative stis per fidem, idq; non ex vobis Dei donum est.

XVIII. Natura enim sumus a ioyzolamentes & tardi
corde

corde ad credendum Luc. 24: 25. Dei vero est cor. & mentem aperire, & illuminare, ac in corde fidem accensdere, Luc 24. 45. Tunc aperuit illorum mentem ut intelligerent scripturas Act. 16. 14. 2. cor 4. 6. Ephs. 1. 18. Quæ omnia scripturæ oracula satis luculenter evin- cunt, quod credimus illud non esse ex viribus nostris humanis, sed secundum Efficaciam ac operationem po-tentiæ virtutis Dei. Eph. 1: 18. Et Deus est qui operatur in vobis yelle & perficere Phil. 2: 13.

XIX. Ad causam Efficientem haud incommodo media, quibus Spiritus Sanctus fidem hominibus ordina- riè confert, auget & obsignat, referri possunt. Certum enim est, Deum non velle nos præter & extra horum mediorum usum, privatis speculationib⁹ deditos peculia- res revelationes & violentos rapt⁹ expectare. Sed Instru- menta seu media, in quibus optimus Ecclesiæ thesaurus consistit, ordinasse, inter quæ locum sibi vendicat, verbi Dei auditus ejusdemq; meditatione. Rom. 10: 17. Fides ex auditu audit⁹ autem per verbum Dei, Psal. 119: 50. Sermo tuus vivificat me & vers 130. Declaratio sermo- num tuorum illuminat & intellectum dat parvulis. Luc. 24: 45. Act. 16. 14. Lydia colens Deum audivit cui Do-minus aperuit cor, ut intenderet his, quæ dicebātur à Pau-lo 2. Cor. 4. 6. 1. cor. 3: 5. 6, Hinc fit manifestum cur omnes non accipiunt fidem, quia verbum Dei non audiunt.

XX. Deinde Sacraenta quæ sunt peculiaria Dei in strumenta, quibus fides itidem hominibus confertur, in illis augetur confirmatur & conservatur. Hæc enim non sūt tantum nuda signa significativa, sed etiam exhibitiva, promissiones Evangelicas & gratiam Dei Exhibentia atque obsignantia Rom. 4. 11. 1. Pet. 3. 21.

XXI. Silentio minimē involvendum esse existimamus, fidem etiam posse precibus nobis cōferri, quod testatur Regius vates Psal. 51: 12. Mar: 9: 24. 25.

XXII. Hęc sunt ordinaria media, quibus fides confertur, augetur & conservatur, hi ce etiam homines alligantur, ex quorum contemptu æterna sequitur damnatio, juxta tritum. Non carentia sive defectus, sed contemptus Sacramentorum damnat.

XXIII. Enodatā caūia effidente, gressum ad Materiale m̄ causam facere lubet, ubi statim occurrit Materia circa quam, seu proprium & peculiare fidei Justificantis objectum, quod non est verbum Dei in communī, id enim pro generali fidei objecto Salutatur. Sed promissio gratiæ quæ propter Christum donatur Rom: 3: 24.

XXIV. Accedit quoq; caūia formalis, quæ est certa & singularis cordis fiducia, & gratuita promissionis applicatio, quā quisq; fidelis sibi sigillatim applicat promissionem gratiæ, per Christum factam, credens se in illa promissione gratiæ speciatim includi & Christum in verbo & sacramentis tanquam sibi propriè donatum esse, eiusq; meritum ad se pertinere. Quoniam non est in alio quoquam, quam in Christo salus, nec aliud nomen sub cœlo quod datū sit inter homines, per quod oporteat nos Salvati. Act. 4: 12. Unde fides salvifica à quibusdam orthodoxis Theologis anchoræ assimilari solet. Ut enim Ancorā solo argilloso immissa, non citò evelitur, & navim illæsam à fluctibus maris retinere potest. ita nos anchorā fidei nostræ, quæ si in Christum jacta fuerit, aduersus omnes hostiles insultus stare & consistere possumus.

XXV. In hoc formalī indigitatur quoq; subjectum fidei justificantis, quod est anima, quoad præcipuas has potens,

potentias. Mentre scil. et voluntatem quod pertinet
quoq; motus cordis, fides enim quatenus notitia & ali-
sensus est, in intellectu sita est, quatenus vero fiducia, in vo-
luntate seu corde quod apertissimis scripturæ testimoniis
illustrari potest. *Psal. 119: 11. Act. 8: 37: Mar. 16: 14.*

XXVI. Nobis hic adversarij vanissimis insultant
griphis, perhibentes fidem qua in diversis collocatur sub-
iectis, mente sive voluntate, quod etiam refertur motus
cordis, monstrum sive chimaram esse, cum una qualitas
nō possit nisi in uno esse subjecto. Sed Resp. Nos hic nō di-
sputare, nū mens & voluntas sint subjecta diversa, neq; n.
hic subtilitate ista opus ē, sed simplicitate Sacrae Scripturæ
nos tueripossumus *Psal. 119. 20.*

XXVII. Postremo & ultimò causa etiam finalis in
culcanda & attingenda est, quæ nulla alia est quam salus
seu vita æterna, quod Apostolus Petrus evidentè innuit
1. Pet. 1, 9. & præter illum idem etiam alia scripturæ
monumenta evincunt ut *Rom. 10. 10: Joh. 1: 12.*
Rom. 5:1. &c. hanc fide consequimur..

Atq; hæc sūt quæ pro ingenij angustiâ de hac sub-
tili & sat ardua materia, in Proscenium afferre li-
buit.

*Deū insuper in unitate Trinū, & in Trinitate unā, sup-
plicibus veneramur gemitibus, ut velit hanc lucem in
cordibus nostris incendere, incensam contra omnium
inferorum portas conservare, ut in agone mortis ad
celestem patriam emigrare ibiq; Sacro Sanctam Trini-
tatem sine fine laudare queamus.*

QUESTIONES.

1. An homo solâ fide justifice-
tur, exclusis bonis operi-
bus ? Aff.
2. An infantes verè & actu
ipso in Christum credant ?
Aff.
3. An fides salvifica recte
per notitiam & fiduciam
definiatur ? aff.
4. An verè fideles fidem pe-
nitus amittere possint ? Aff.
5. An decretū electionis æter-
nū, sit absolutum, & sine fide
in meritum Christi directa,
factum ? Neg,